

ÅRSPLAN 26/27

Søre Neset FUS barnehage

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagane

Visjon
Verdiar
Hovudmål

2. Om barnehagen

3. Verdigrunnlaget vårt

Barn og barndom
Demokrati
Mangfald og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Berekraftig utvikling
Livsmeistring og helse

4. Barnehagen sitt formål og innhald

Sosioemosjonell støtte og rettleiing
Organisering og leiing
Læringsstøtte

5. Barn si medverknad

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instansar

7. Barnehagen som pedagogisk verksemd

Lærande organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbodet for barn som treng ekstra støtte

8. Satsingsområda våre

9. Fagområda i barnehagen

Fagområde
Årshjul
Progresjonsplanar

BARNET
FØRST!

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Årsplanen viser korleis barnehagen arbeider for å oppfylle krava i den nasjonale rammeplanen for barnehagen sitt innhald og oppgåver (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37). Årsplanen skildrar korleis vi arbeider for å nå FUS sine felles målsetjingar for barnehagane.

Visjon

Saman gir vi barndommen verdi: Venskap, lek og glede og kvardagsmagi

Visjonen er leiande for arbeidet vårt og gir retning for kva vi ønskjer at FUS-barnehagane skal oppnå – i dag og i framtida. Visjonen er det vi strekkjer oss etter kvar dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metodar for å arbeide mot visjonen

- God kommunikasjon
- EG stiller barna åpne spørsmål, reflekterer og er språkviten.
- Eventyrlyst
- Eg byr på meg sjølv og inspirerer barna i lek og andre aktivitetar.
- Leikekompetanse
- Eg kjenner betydinga den vaksne rolla har for utviklinga av barnet sin lek og deltek aktivt i lek og samspel.
- Eg veit kor viktig leiken er for barnet si utvikling.
- Vennegaranti
- EG observerer, er tett på og bidreg til at alle barn er inkluderte.

Verdiar

Glødande – skapande – tilstadeverande

Verdiane er kulturbærarane i FUS. Dei fortel kva vi står for, kva vi trur på og kva som er viktig for oss. Verdiane er ei kjelde til motivasjon og inspirasjon i det daglege arbeidet, på vegen mot å verkeleggjere visjonen.

Metodar for å arbeide i tråd med verdiane

Glødande

- Vi har godt humør, smil og latter
- Vi er engasjerte og gler oss over barna si meistring
- Vi er leikne og spontane
- Vi har humor og møter kvarandre med glede

Skapande

- Vi skaper kvardagsmagi
- Vi er nysgjerrig og undrar oss saman med barna
- Vi er leikne og deltakande i leiken
- Vi skaper gode opplevingar og augeblinkar
- Vi viser ekte interesse for barnet og interesseområda deira
- Vi er godt førebudde når vi kjem på jobb

Tilstades

- Vi er ekte engasjerte i barnet si utvikling og behov
- Vi anerkjenner og skaper eit positivt klima
- Vi er sensitive vaksne som møter barna med tryggleik, godt blikk og eit «hei»
- Personalet har tid til foreldra ved levering og henting, tek imot tilbakemeldingar og følgjer opp

Hovudmål

- FUS-barn har eit positivt sjølvbilet
- FUS-barn er trygge, utforskande, trivst i leik og har vennekompetanse
- FUS-barn gler seg til «resten av livet», og veit at dei kan påverke kvardagen sin
- FUS-barn har det gøy i barnehagen

Metodar for å arbeide mot måla

- Vi anerkjenner barnet
- Vi gjennomfører demokratiske prosessar
- Vi nyttar CLASS og TIK for å nå hovudmåla
- Vi er deltakande vaksne som tør å by på oss sjølve
- Vi legg til rette for interessante aktivitetar og oppgåver

«Barnet først»

I FUS-barnehagane har vi slagordet «Barnet først», som betyr at alt vi gjer skal være til det beste for barnet. «Barnet først» er også namnet på kompetansesatsinga vår, der målet er eit likeverdig barnehatilbod av høg kvalitet i alle FUS-barnehagane.

I denne årsplanen er kapitla bygde opp slik: først ei skildring av kva rammeplanen seier, deretter korleis vi gjennomfører dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Søre Neset FUS barnehage AS er eigd og driven av FUS Barnehagane AS.
Barnehagen åpna i november 2007 og har om lag 60 plassar for barn i alderen 0–6 år.

Avdelingane våre:

Katlaberget – 0–2 år

Kongshaugen – 2–4 år

Vargavågen – 4–6 år

Barnehagen ligg landleg til på Søre Neset, med kort veg til skog, gard, sjø, Lunde barneskule og Lunde Aktiv.

Vi har eiga heimeside med informasjon, planar og anna som gjeld drifta. I tillegg nyttar vi Facebook og Instagram for å dele glimt frå kvardagen.

Barnehagen har rundt 60 barn og 17 tilsette. Mange av dei tilsette har lang erfaring og høg kompetanse i arbeid med barn.

Adresse:

Søre Neset FUS barnehage

Reset 32, 5208 Os

Telefon: 56 30 07 08

E-post: dl.soreneset@bhg.no

Heimeside: <https://fus.no/soreneset>

Søre Neset FUS barnehage AS

Adresse: Reset 32, 5208 OS

Telefon: 56 30 07 08

Mail: dl.soreneset@bhg.no

Daglig leder:

Epost: dl.soreneset@bhg.no

Avdeling Katlaberget

Epost: karina.gaassand@bhg.no

Avdeling Vargavågen

Epost: may.fjaerestad@bhg.no

Avdeling Kongshaugen

Epost: silje.nerhus@bhg.no

Hjemmeside: <https://fus.no/soreneset>
www.instagram.com

**BARNET
FØRST!**

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

Verdigrunnlaget til barnehagen skal formidlast, praktiserast og opplevast i alle delar av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Barndommen har ein eigenverdi, og barnehagen skal ha ein heilskapleg tilnærming til utviklinga til barna. Samfunnsmandatet til barnehagen er, i samarbeid og forståing med heimen, å ta vare på barna sine behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for ei allsidig utvikling (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7).

Barn og barndom

Barna skal møtast som individ, og barnehagen skal ha respekt for opplevingsverda til barnet. Liva til barna blir påverka av omgivnadene, men barna påverkar òg sine egne liv

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Vårt syn på barn og barndom:

- Barn er unike, nysgjerrige og utforskande.
- Ein god barndom er prega av trivsel, vennskap og leik.
- Barn er ulike, og dei kjenner og opplever omgivnadene på forskjellige måtar.
- Ein god barndom for oss er når barna blir møtte på kjenslene sine og har trygge nok rammer til å kunne utforske kvardagen.
- Ein god barndom er når barna blir møtte med kjærleik, omsorg og respekt, og blir tekne på alvor.
- Barn er i stand til å kommunisere både med og utan ord.
- Barn fortel sanninga, og det er viktig at vi vaksne trur på barnet når det fortel noko.
- Barn har ulike føresetnader, og vi vaksne må møte barna ut frå dette. På den måten gir vi barna moglegheit til å tru på egne evner.

Demokrati

Barnehagen skal fremje demokrati og være eit inkluderande fellesskap der alle får høve til å ytre seg, bli høyrd og delta. Gjennom å delta i fellesskapet i barnehagen skal barna få moglegheit til å utvikle forståing for samfunnet og den verda dei er ein del av

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Våre metodar for å fremje demokrati:

- Barnehagen skal synleggjere variasjonar i verdier, religion og livssyn.
- Det skal vere rom for ein åndeleg dimensjon i barnehagen, som skal nyttast som utgangspunkt for dialog og respekt for mangfald.
- Barnehagen skal synleggjere samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapskjensle for det samiske mangfaldet.
- Barnehagen skal vise mangfald i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie spegla i barnehagen.

Mangfald og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremje respekt for menneskeverdet ved å synleggjere, verdsetje og fremje mangfald og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn kjenner seg sette og anerkjende for den dei er, og synleggjere kvar einskild si plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal leggje til rette for kulturmøte, gi rom for barna si eiga kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og meistring i sosiale og kulturelle fellesskap

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Våre metodar for å fremje mangfald og gjensidig respekt:

- Vi ser omgrepet likestilling i samanheng med at alle barn er likeverdige.
- Alle barn skal ha like moglegheiter til all aktivitet i barnehagen.
- Barnehagen ønskjer at alle barn skal vere stolte av seg sjølv, oppleve anerkjenning for den dei er og bli møtte som likeverdige menneske.
- Barnehagen skal motverke alle former for diskriminering og fremje nestekjærleik.
- Vi i personalet diskuterer og reflekterer rundt egne haldningar, verdier og praksis for best mogleg å kunne formidle og fremje likeverd og likestilling til barna.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremje likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motverke alle former for diskriminering og fremje nestekjærleik

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metodar for å fremje likestilling og likeverd:

- Vi ser omgrepet likestilling i samanheng med at alle barn er likeverdige.
- Alle barn skal ha like moglegheiter til all aktivitet i barnehagen.
- Barnehagen ønskjer at alle barn skal vere stolte av seg sjølve, oppleve anerkjenning for den dei er og bli møtte som likeverdige menneske.
- Barnehagen skal motverke alle former for diskriminering og fremje nestekjærleik.
- Vi i personalet diskuterer og reflekterer rundt eigne haldningar, verdiar og praksis for best mogleg å kunne formidle og fremje likeverd og likestilling til barna.

Berekraftig utvikling

Berekraftig utvikling omfattar natur, økonomi og sosiale forhold og er ein føresetnad for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna får ei forståing av at handlingane vi gjer i dag, har konsekvensar for framtida

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metodar for å fremje berekraftig utvikling:

- Sortere avfall.
- Ta vare på leiker og behandle eigedelane våre godt, slik at dei varer lenge. Dette må vi samarbeide med foreldra om.
- Kjøpe brukt når vi kan.
- Eiga kjøkkenhage for å lære barna korleis ein dyrkar mat og tek vare på jorda.
- Gjenbruk.
- Redusere bruk av papir, plast og annan kartong.
- Ha eigne bereposar som barna kan ha klede i, slik at vi unngår bruk av plastposar.
- Vere ute i og lære om naturen og nærmiljøet, og på den måten bli glade i det og naturleg ønskje å verne om det.
- Barna skal få kjennskap til naturen og nærmiljøet, slik at dei blir glade i det og ønskjer å ta vare på det.

Livsmeistring og helse

Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, meistring og kjensle av eigenverd hos barna, og førebyggje krenking og mobbing. Barna skal få støtte i å meistre motgang, handtere utfordringar og bli kjende med egne og andre sine kjensler. Barnehagen skal vere ein arena for dagleg fysisk aktivitet og fremje rørsleglede og motorisk utvikling hos barna. Måltid og matlaging i barnehagen skal gi barna eit grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevanar

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

Våre metodar for å fremje livsmeistring og helse:

- For oss handlar livsmeistring om å hjelpe barnet til å ta i bruk egne ressursar og meistre dei omgjevnadene barnet til ei kvar tid er i. For å arbeide med livsmeistring for alle barn er det nokre grunnleggjande faktorar i miljøet som fremjar dette. Desse er:
- tryggleik
- kjærleik
- Forutsigbare vaksne og rutiner
- å lære å handtera livet, både det som er bra og det som er vanskeleg
- å gi barna matglede, utforske næringsrike matvarer og gi barna kunnskap og erfaringar med mat og kor viktig mat er for kropp og helse

Barnet må kjenne at det betyr noko og bli møtt med respekt og empati. Barn sitt grunnleggjande behov for å høyre til i eit sosialt fellesskap og meistre er faktorar som fremjar livsmeistring. Trygge relasjonar mellom vaksne og barn er avgjerande for at barnehagen kan utvikle og støtte opp om barna si resiliens; robustheit, motstandskraft og god evne til tilpassing.

I lys av den svært viktige jobben vi vaksne har for barna si vidare livsmeistring, vil vi bruke dei sju prinsippa frå samspillsmetoden

Dialog som grunnlag for relasjonsarbeidet vårt:

- Vis at du bryr deg
- Juster deg
- Snakk positivt om det den andre gjer eller er oppteken av
- Gi ros og anerkjenning
- Felles fokus
- Gi mening
- Set positive grenser

4. Barnehagens formål og innhald

Innhaldet i barnehagen skal vere allsidig, variert og tilpassa det enkelte barnet og barnegruppa. Barna skal få leike og utfolde skaparglede, undring og utforskartrong. Arbeidet med omsorg, danning, leik, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal sjåast i samanheng og samla bidra til barna si heilskaplege utvikling

Barnet først

Barnet først er eit heilskapleg system for å styrkje dei tilsette sin kunnskap og handlingskompetanse. Systemet består av tre hovudområde som saman bidreg til barna si allsidige utvikling:

- sosioemosjonell støtte og rettleiing
- organisering og leiing
- læringsstøtte

Sosioemosjonell støtte og rettleiing

Sosioemosjonell støtte og rettleiing handlar om korleis dei tilsette skaper ein barnehagekvardag som hjelper barna å utvikle gode relasjonar, oppleve glede ved å lære noko nytt, kjenne tryggleik og tilknytning, og ha ei oppleving av sjølvbestemming og sjølvstende.

Positivt klima: I eit positivt klima smiler og ler dei tilsette saman med barna. Det er tydelege teikn på gode relasjonar, og dei viser entusiasme og interesse både gjennom kroppsspråk og stemmebruk. Dei er der barna er – i barnehøgda og vend mot barna.

Negativt klima:

Det er fråvær av straff, hån, kjefting og erting frå dei tilsette.

Sensitive vaksne – trygge barn:

Å vere sensitiv inneber å vere merksam på og svare på barna sine signal om behov for støtte. Dei tilsette kjenner barna godt og merkar om barna er urolege, redde, ukonsentrerte eller uinteresserte, og tilpassar åtferda si etter dette.

Barn sitt perspektiv og medverknad:

Dei tilsette følgjer barna sine initiativ og idear, viser fleksibilitet og ivaretek barna sitt perspektiv. Barna

får uttrykke seg, blir spurde om idear, får ansvar og oppmuntring til å klare seg sjølve.

Kjenslekompetanse hos barn og tilsette:

Kjenslekompetanse handlar om å kjenne igjen og forstå eigne kjensler, samt å handtere frustrasjon. Det handlar om å førebygge at stress og uro tek over handlings- og tankeevna.

Kjenslerettleiing: I kjenslerettleiing er dei tilsette medvitne barna sine kjensler, er til stades, tek kontakt, viser forståing og aksept, og set ord på kjenslene. Ved behov støttar dei barnet i problemløysing.

Organisering og leiing

Organisering og leiing handlar om korleis dei tilsette skaper ein barnehagekvardag som støttar barna i utvikling av sjølvregulering, konsentrasjon og interesse for lek og læring. Rutinar og strukturar skal skape forutsigbarhet og tryggleik.

Gruppeleiing og rettleiing:

Dei tilsette er proaktive, har klare forventningar til åtferd, gir merksemd til ønskja åtferd og skaper trygge og føreseielege rammer.

Tilrettelegging for lek, læring og overganger:

Klare rutinar og gode overganger sikrar flyt i kvardagen. Barna kjenner reglar, venting er minimal og aktivitetar er godt førebudde.

Variasjon:

Det er varierte og spanande materiell i barnehøgd. Barna sitt perspektiv blir vektlagt, og deltaking blir lagt til rette.

Læringsstøtte

Læringsstøtte handlar om korleis dei tilsette støttar barna si læring, med utgangspunkt i forskning på kognitiv og språkleg utvikling. Læring skjer best gjennom aktiv deltaking, samspel, mening og engasjement.

Omgrepsutvikling, forståing og djupnelæring:

Dei tilsette nyttar læringsfremjande samtalar og aktivitetar, knytter nye omgrep til kjende situasjonar og etterspør barna si tenking og problemløysing.

Tilbakemeldingar:

Barna treng tilbakemeldingar for å utvikle meistring. Dei tilsette gir hint, stiller spørsmål og byggjer vidare på barna sine handlingar, med mål om tilbakemeldingssirklar som gir djupare forståing.

Språk:

Det er viktig med hyppige samtalar og dialog der dei tilsette snakkar med barna. Opne spørsmål, gjentaking, vidareutvikling av barns utsegner og rikt språk er sentralt.

Eigenleing i leik og læring:

Dei tilsette støttar barna i utvikling av eigenleingsfunksjonar som planlegging, fleksibilitet, sjølvregulering og igangsetting, og legg til rette for eit rikt og variert leikemiljø.

Slik arbeider vi med Barnet først

Sosioemosjonell støtte og rettleing:

- God og varm omsorg er alltid i fokus gjennom heile året
- Vennskap, å bli kjend og finne sin plass står sentralt
- Arbeid med fellesskap og tilhøyrslø gjennom heile året
- Tilstedeverande og sensitive vaksne tett på barna
- Glede, humor og felles opplevingar

Organisering og leing:

- Gode planar, både kortsiktige og langsiktige
- Involvering av barna i daglege, vekentlege og månadlege planar
- God dagsrytme og dagar med fast struktur.
- Klare rutinar og dagsplan
- Delte grupper med mindre barnegrupper
- God oversikt og tydeleg merking
- Tydlege og forstålege reglar
- Læringsstøtte:
- Vaksne som gode språkmodellar
- Opne spørsmål
- Variert og rik språkbruk
- Språk, ord og bøker som ein del av kvardagen
- Tilbakemeldingar på ønskja åtferd
- Gode samtalar med tid til refleksjon

**BARNET
FØRST!**

15

5. BARNS MEDVIRKNING

Barnehagen skal sikre barna sin rett til medverknad ved å leggje til rette for at barna får uttrykkje sine meiningar om den daglege verksemda. Alle barn skal erfare å ha innverknad på barnehagekvardagen, tilpassa alder, erfaring, individuelle føresetnader og behov

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Våre metodar for å sikre barns medverknad:

- Ta barna på alvor og lytte til dei
- Vere merksame på barna sine uttrykksformer
- Oppmuntre barna til å uttrykkje tankar, kjensler og ønskje
- Barnesamtalar om hausten
- Byggje aktivitetar og tema på barna sine innspel
- Vere varsame og empatiske i møte med barna sitt kjensleliv
- Tru på at barn kan og vil
- Oppmuntre til initiativ og idéar
- Involvering i planlegging av aktivitetar
- Lære barna sjølvstende
- Gi barna tid
- Vere fleksibel
- Tilstedeverande, støttande og lydhørde vaksnee.

6. SAMARBEID

Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen ivareta barna sine behov for omsorg og leik, og fremje læring og danning. Samarbeidet skal alltid ha barnet sitt beste som mål, og foreldre og tilsette har eit felles ansvar for trivsel og utvikling

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Våre metodar for godt foreldresamarbeid:

- Fokus på trygt og tillitsfullt samarbeid
- Barnet sitt beste i sentrum
- Dialog gjennom dagleg kontakt, foreldreråd og samarbeidsutval
- Høg kvalitet i hente- og bringesituasjonar
- Varme og trygge vaksne i møte med barn og foreldre
- Konkrete tiltak:
- Dagleg personleg kontakt
- Dagleg kontakt via MyKid
- Foreldresamtalar to gonger i året
- Foreldremøte to gonger i året
- Sosiale samlingar og dugnader
- Informasjon via heimeside og sosiale medium
- Dialog via e-post og telefon
- Evalueringar og brukarundersøkingar
- Aktivt samarbeidsutval med foreldre, tilsette og eigar

Samarbeid med andre instansar:

- Helsestasjonen
- Os vidaregåande skule
- NAV
- Leiarnettverk i FUS-barnehagane
- Høgskulen i Bergen
- Skulane i Bjørnafjorden kommune
- Barnehageadministrasjonen i Bjørnafjorden kommune
- Kommunalt leiarnettverk
- Høgskulen Stord/Haugesund
- Hjellemarka FUS barnehage
- Skorvane FUS barnehage
- Søre Neset Ungdomslag
- PPT
- Fagsenteret førebyggjande tenester
- Barnevernstenesta i Bjørnafjorden kommune
- BUP

7. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VERKSEMD

Lærande organisasjon

Målet med barnehagen som pedagogisk verksemd er å gi barna eit tilrettelagd tilbod i tråd med barnehagelova og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen vere ein lærande organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal vere grunngjeve i barnehagelova og rammeplanen

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37)..

I FUS er vi lærande barnehagar. Personalet er i kontinuerleg utvikling, reflekterer over faglege og etiske problemstillingar, held seg fagleg oppdaterte og er gode rollemodellar. Senge (2006) seier:

«Ein lærande organisasjon er ein organisasjon som kontinuerleg forbetrar evna si til å skape si eiga framtid.»

Vi legg vekt på at personalet utviklar evnene sine og byggjer kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente tilsette.

Våre metodar for å oppretthalde ein lærande organisasjon:

- Refleksjon
- Opplæring og rettleiing gjennom felles møte
- Kurs
- Samtalar
- Eigene planleggingsdagar, både stadlege og digitale
- Dele erfaringar
- Evaluere halvårleg og årleg
- Utvikle leiarteam som set mål og metodar
- Samarbeid med andre instansar

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenkje og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.

Planlegginga skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa, og skal vere utgangspunkt for refleksjon og utvikling av verksemda

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Våre metodar for planlegging:

- Vi lagar årsplan som styrer vala og retninga for året som kjem
- Vi drøftar felles mål, tema og arbeidsmåtar
- Vi lagar gode og konkrete planar
- Vi gjennomfører planmøte på ulike nivå der vi set mål, innhald og evaluerer arbeidet
- Sjå progresjonsplanar i årsplanen for kvar aldersgruppe

Vurdering

Barnehagen skal jamleg vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at arbeidet skal skildrast, analyserast og tolkast ut frå barnehagen sine planar, barnehagelova og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal byggje på refleksjonar der heile personalgruppa er involvert. Barnet si trivsel og allsidige utvikling skal observerast og vurderast fortløpande, med utgangspunkt i barnet sine individuelle føresetnader og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnet sine erfaringar og synspunkt skal inngå i vurderingsgrunnlaget
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metodar for vurdering:

- Vi blir vurderte av ekstern ressursperson i CLASS
- Med utgangspunkt i rapport frå ressurspersonen arbeider vi fram ulike tiltak for forbetring og utvikling i neste periode

- Vi vurderer miljø, aktivitet og relasjonar etter Eckers vurderingsprogram, som skal bidra til kontinuerleg utvikling i personalgruppa og høgare kvalitet for barna

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalet sitt arbeid synleggjer korleis personalet arbeider for å oppfylle krava i barnehagelova og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagen sitt arbeid med å planleggje, vurdere og utvikle den pedagogiske verksemda
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Våre metodar for dokumentasjon:

- Vi blir vurderte av ekstern ressursperson i CLASS
- Vi jobbar vidare med tiltak for utvikling på bakgrunn av rapporten
- Vi vurderer miljø, aktivitet og relasjonar etter Eckers vurderingsprogram
- Vi dokumenterer i pedagogiske rapportar
- Vi dokumenterer i månadsbrev, bilete på MyKid, Facebook og Instagram
- Vi evaluerer både ulike aktivitetar og halvårleg progresjon

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbodet for barn som treng ekstra støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbodet etter barna sine behov og føresetnader, også når nokre barn har behov for ekstra støtte i kortare eller lengre periodar. Barnehagen skal sørge for at barn som treng ekstra støtte, tidleg får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilrettelegginga som er nødvendig for å gi barnet eit inkluderande og likeverdig tilbod. Inkludering i barnehagen handlar òg om tilrettelegging for sosial deltaking.

Dersom det er grunn til å tru at barnet sitt behov ikkje kan dekkjast innanfor det allmennpedagogiske tilbodet, skal barnehagen informere foreldra om retten til å krevje sakkunnig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metodar for tilrettelegging:

- CLASS gjennom dei tre domena
- TIK – arbeid med emosjonsrettleiing for barna (hjelp dei å forstå og regulere egne kjensler)
- Vi deler barna i mindre grupper
- Vi nyttar ASK (alternativ og supplerande kommunikasjon) som støtte i det daglege arbeidet
- Vi søker hjelp og rettleiing frå fagsenter i Bjørnafjorden kommune ved behov
- Barn som får spesialpedagogisk hjelp, skal inkluderast i barnegruppa og i det allmennpedagogiske tilbodet

8. VÅRE SATSINGSOMRÅDER

Uteleik

Hos oss står uteleik i fokus dette barnehageåret. I rammeplanen står det at barnehagen skal ha ei helsefremjande og førebyggjande rolle og bidra til å jamne ut sosiale skilnader. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremjast i barnehagen.

Barnehagen skal vere ein arena for dagleg fysisk aktivitet og fremje barnas rørsleglede og motoriske utvikling.

Mål for barna:

- Barna skal oppleve leikglede ute
- Barna skal kjenne glede og meistring i uteleiken
- Barna skal bruke heile uteområdet og vere motorisk aktive
- Barna skal gle seg kvar dag til å vere ute, både i barnehagen og i nærmiljøet
- Dei vaksne skal:
 - Vere aktive, tilstedeverande, inspirerande og leikne vaksne
 - Leggje til rette for og setje i gang organiserte og spontane aktivitetar med fokus på språk og uteleik
 - Møte kvart barn som eit eige individ og støtte dei ut frå eigne føresetnader
 - Ta initiativ til leik og bidra aktivt til at barna kjem inn i leiken og kjenner seg som ein del av fellesskapet
 - Alle tilsette skal ha mange uteaktivitetar både i barnehagen og i naturleikeplassen som gir glede, utvikling og inspirasjon.
- Det skal være bål-aktivitet minimum 1 gang i månaden

Språk

Alle barn skal få god språkstimulering i barnehagekvardagen, og alle barn skal få delta i aktivitetar som fremjar kommunikasjon og heilskapleg språkutvikling.

Mål for barna: Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:

- uttrykkjer kjensler, tankar, meiningar og erfaringar på ulike måtar
- nyttar språk for å skape relasjonar, delta i leik og løyse konflikhtar
- vidareutviklar omgrepsforståinga si og bruker eit variert ordforråd
- leikar, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lydar og ord
- møter eit mangfald av eventyr, forteljingar, segner og uttrykksformer
- opplever spenning og glede ved høgtlesing, forteljing, song og samtale
- utforskar og gjer seg erfaringar med ulike skriftspråklege uttrykk, som leikekrift, teikning og bokstavar, gjennom lese- og skriveaktivitetar

Mål:

Det skal vere ein god plan for språkaktivitetar.

Alle tilsette skal ha kunnskap om språkutvikling og korleis vi kan støtte og utvikle språket til barna.

Våre metodar for språkarbeid:

Språkgrupper

Mindre grupper med barn der vi har fokus på språkstimulerande aktivitetar.

Snakkepakken

Snakkepakken skal skape motivasjon og lystprega språkleik, der vi bruker tekstar med konkretar.

ASK – alternativ og supplerande kommunikasjon

Døme på ASK: handteikn, fotografi, grafiske symbol eller konkretar.

Eigen ASK koordinator

CLASS – domene 3: Læringsstøtte

Læringsstøtte handlar om at dei tilsette gir støtte til barna si læring.

Dei vaksne skal:

- Ha forståing for og engasjement i språkutviklinga til barna
- Vidareføre arbeidet i CLASS med særleg fokus på læringsstøtte
- Anerkjenne og respondere på barna sine verbale og non-verbale uttrykk
- Stimulere kommunikasjon og sikre at alle barn blir involverte i samspel og samtalar
- Gje barna varierte og positive erfaringar med språk som kommunikasjonsmiddel og tenkereiskap
- Vere medvitne språklege førebilete og lydhørde i møtet med barna
- Følgje med på barna si språkutvikling og støtte barn med kommunikasjonsvanskar eller sein språkutvikling
- Bidra til at språkleg mangfald blir ein ressurs for heile barnegruppa, støtte fleispråklege barn i morsmålet og samstundes fremje norsk språkkompetanse
- Gjennom arbeidet vårt med språk vil dei ulike aldersgruppene ha eigne mål, som ligg i progresjonsplanen.

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Barnehagen har sju ulike fagområde:
- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, rørsle, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Tal, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
-
-

Fagområda speglar område som har interesse og eigenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremje trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal sjå fagområda i samanheng, og alle fagområda skal vere ein gjennomgåande del av innhaldet i barnehagen. Barnehagen skal ta utgangspunkt i engasjementet og bidra til barna, slik at arbeidet med fagområda kan opplevast som ein meningsfull og morosam del av kvardagen deira. Barna skal utvikle kunnskapar og ferdigheiter innanfor alle fagområda gjennom undring, utforsking og skapande aktivitetar

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

Våre metodar for å ta vare på rammeplanen sitt formål med fagområda:

ÅRSHJUL

August:

- Velkomen til barnehagen
- Vi blir kjende – vener
- Oppstartssamtalar med foreldre
- Tilvenning
- Saman mot mobbing – inkludering – å forstå det
- Uteleik

September:

- Bli-kjent-fest – våre nasjonalitetar
- Brannvernveke / trafikkveke
- Foreldremøte
- Planleggingsdag
- Temaarbeid: uteleik –
- Barnesamtalar med førskulebarn
- Saman mot mobbing – å forstå det

Oktober:

- Temaarbeid: språk
- Temaarbeid: uteleik
- FN-dagen / Stine Sofie-stiftinga sitt barnehageopplegg
- Foreldresamtalar
- Foreldremøte for førskulebarna saman med skulen
- Saman mot mobbing – å sjå det

November:

- Temaarbeid: språk
- Temaarbeid: uteleik
- Planleggingsdag
- Foreldresamtalar
- Saman mot mobbing – å sjå det
- Juleførebuingar
- Teater

Desember:

- Juleførebuingar
- Adventsamlingsstund
- Juletreffest
- Nissefest
- Krybbevandring
- Saman mot mobbing – å snakke om det

Januar:

- Planleggingsdag
- Tema: uteleik
- Tema: språk
- Barnesamtalar
- Saman mot mobbing – å snakke om det

Februar:

- Planleggingsdag
- Fargefest – karneval
- Samenes nasjonaldag
- Tema: uteleik
- Tema: språk
- Stine Sofie-stiftinga sitt barnehageopplegg
- Saman mot mobbing – å lage avtalar

Mars:

- Påske
- Berekraft – vi gjer ein innsats for nærmiljøet
- Påskefrukost
- Tema: språk
- Saman mot mobbing – å lage avtalar

April:

- Påske
- Tema: uteleik
- Foreldremøte
- FUS-dagen – vennskap
- Møte i samarbeidsutvalet
- Saman mot mobbing – å handle

Mai:

- Vi går i 17. mai-tog
- Foreldresamtalar
- Temaarbeid: språk
- Temaarbeid: uteleik
- Saman mot mobbing – utvikle sosial kompetanse

Juni:

- Avslutning for førskulebarna
- Overgangar mellom avdelingane
- Besøk på dei nærliggande skulane våre
- Overgangssamtalar med nærliggjande skular
- Sommaraktivitetar
- Saman mot mobbing – utvikle sosial kompetanse

Progresjonsplan 1-2 åringene

Fagområde	Mål	Metode/Aktivitet
Kommunikasjon, språk og tekst	Barna skal få utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer (Rammeplanen). Barna skal få innblikk i ulik litteratur og bli glad i bøker. Barna skal få videreutvikle ordforråd og bruke verbalt språk som kommunikasjon. Hverdagssamtalen skal ha stort fokus. Voksne skal delta og være språkmodeller i leken til barna.	Lese bøker, se på bilder, snakke og benevne ulike hendelser, objekt, tanker og handlinger. Fortelle eventyr og historier, synge sanger, rim, regle, dramatisering og bruk av konkreter. Tilrettelagte lekegrupper og språkgrupper. Egenledelse i lek og læring. De voksne er bevisste språklige rollemodeller. Hverdagsspråk.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Få en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring og lære om kroppen. Skaffe seg erfaringer som gir mestring og bevegelsesglede gjennom varierte og allsidige motoriske utfordringer. Barna skal få ulike smaksopplevelser og lære å tørre å smake på ny mat. Bli kjent med egne og andres følelser.	La barna gå og oppleve ulendt terreng. Tilrettelagte og varierte bevegelsesleker ute og inne. Barna skal ha en aktiv utetid med tilbud om varierte aktiviteter. Gi positive tilbakemeldinger på barnas kroppslig mestring. Gi barna matglede og nye smaksopplevelser. Stine Sofies stiftelsen program med fokus på følelser. Vi hjelper barna med å sette ord på følelsene sine.
Kunst, kultur og kreativitet	Barna skal få oppleve skaperglede og ta i bruk fantasi og kreativ tenkning. Barna skal oppleve ulike estetiske erfaringer med kunst og kultur som gir anledning til blant annet utforskning. Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.	Vi introduserer ulike estetiske materialer og uttrykk for barna. Barna skal få kjennskap til ulik musikk, lyd, dramatisering, lek og dans. Barna skal få bruke sin kreativitet ved å skape og konstruere (male, lime, tegne).
Natur, miljø og teknologi	Barna skal få kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lære av naturen og utvikle respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen. Bli kjent med de ulike årstidene. Barna skal få muligheten til å utforske og undre seg over alt i naturen.	Bruke uterommet i og utenfor barnehageområdet til å få erfaringer med de ulike årstidene. Samt arena for lek og utforskning. Bemerke og gjøre barna oppmerksom på vær og naturfenomen. Vi plukker søppel i nærområdet. De voksne er deltakende i utforskning sammen med barna, og støtter opp under barnas nysgjerrighet. Snakker sammen med barna om livet i naturen.
Etikk, religion og filosofi	Tilegne seg grunnleggende samfunnsnormer og verdier. Barna skal styrke sin sosiale kompetanse. Barna skal erfare at vi er alle forskjellige og at vi skal ha respekt for ulikhetene.	Lese bøker og ha samtaler om hvordan vi er mot oss selv og andre. Venneanskaffelsesegenskaper og empati. De voksne er bevisste rollemodeller. Få erfaring med norske tradisjoner og høytider gjennom året. Barnehagen skal samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning.
Nærmiljø og samfunn	Barna skal få oppleve fellesskapsfølelse og utvikle tillit til at egen deltaking har påvirkning på fellesskapet. Bli kjent med nærmiljøet. Barna skal bli kjent med at samene er Norges urfolk, og få kjennskap til samisk kultur.	Vi fokuserer på fellesskapet og at alle tar del i det vi gjør. Vi omtaler hverandre positivt, både voksne og barn. Bli kjent med området rundt barnehagen. Markere samene sin nasjonaldag 6. februar – sameuke.
Antall, rom og form	Barna skal starte sin grunnleggende matematiske forståelse. Erfare plassering og orientering, og slik utvikle lokaliseringsevner.	Gjøre barna kjent med tall og tallrekken gjennom telling. Introdusere barna for former måling og matematisk tenking gjennom lek og samtaler.

Progresjonsplan 3-4 åringer

Fagområde	Mål	Metode/Aktivitet
Kommunikasjon, språk og tekst	Barna skal bruke språket for å ta kontakt med andre, i lek og løse konflikter. Gi uttrykk for egne behov. Øve på å vente på tur. Dialogen blir mer fremtredende. Videreutvikle begrepsforståelse. Bli bevisst på rytmer og lyder i språket.	Egenledelse i lek og læring. Høytlesning av bildebøker med en del tekst. Voksne bruker språket aktivt og oppmuntrer barna til å bruke sitt språk. Bruke hverdagssituasjoner til å utvide begrepsrepertoaret til barna.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Barna skal få oppleve varierte og allsidige motoriske utfordringer, inne og ute. Videreutvikle grov og fin motorikk. Barna skal inviteres inn i variert og aktiv utelek. Erfare uteliv til ulike årstider. Få erfaringer med ulik mat og smak. Mestre påkledning	Finmotoriske aktiviteter: perle, klipping, sortere, tegning. Faste turdager. Måltid på tur Aktivitet ute: voksne legger til rette for regeltek. Gjennom musikk og bevegelse. Mer planlagte og spontane aktiviteter i uteleken. Kroppen min og mine grenser Matgrupper
Kunst, kultur og kreativitet	Erfare ulike kulturelle og kunstneriske uttrykk. Være skapende gjennom varierte uttrykk og teknikker. Begynnende late som lek. Kunne noen barnesanger, delta aktivt i sang og musikkksamlinger.	Bruke forming, dans og drama aktivt i barnehagen. Tegne, male, forme, lime, samtale, klippe osv. Introdusere rollelek, voksne er aktivt deltagende. Introdusere kjente kunstnere, eventyrlyst, estetiske inntrykk og legge til rette for at barna selv får skape uttrykk i fellesskap.
Natur, miljø og teknikk	Opplive glede ved å ferdes i naturen. Få kjennskap til bærekraftig utvikling, erfaringer med å vise respekt for naturen. Lære å undre seg og studere ting rundt seg. Få kunnskaper om dyr og planter.	Faste turdager Turer i skog og mark. Samtale og aktiviteter om hva som finnes i naturen. Hva er viktig i naturen, vern av naturen og naturens ressurser i næringskjeden og som mat kilde.
Etikk, religion og filosofi	Få kjennskap til de kristne grunnverdiene, høgtider og tradisjoner. Barna skal medvirke til undring og opplevelser ut ifra egne forutsetninger. Lytt til andre	Legge til rette for dialog og diskusjon på barnas premisser og tema. Lese/fortelle fortellinger, se på bilder mm. Markere de ulike høytidene. Undre seg sammen med barnas refleksjoner, undring og spørsmål. Soltanker Sammen mot mobbing.
Nærmiljø og samfunn	Bli kjent i lokalsamfunnet gjennom tur, natur, kunst og kultur. Bli kjent med at samene er Norges urbefolkning. Bli kjent med trafikk: Høre og se etter biler, krysse vei og ferdes langs veien.	Turer i nærmiljø, og steder som er der: Høga-berget, Kongshaugen, Lunde aktiv, Hovda og Haugland. Samtaler om at vi alle er en del av et fellesskap med vårt mangfold i gruppen. Markere samene sin nasjonaldag 6.februar Turer langs veien og trafikk-uke.
Antall, rom og form	Vite hvor ting er, kan rydde ved henvisning fra voksen. Leke med tall og former. Få kunnskap om begrep, tall og mengde. Erfare ulike størrelser, former, mål gjennom å sortere og sammenligne.	Sortere leker og ting på avdelingen. Kalender og dagtavle Konstruksjonslek, nye sammensetninger av konstruksjoner og muligheter for å tilføre ulike element i leken. Språkstimulering mtp. det matematiske språk. Spill, pusle Måltidsforberedelser.

Progresjonsplan for 5-6 åringene

Fagområde	Mål	Metode
Kommunikasjon, språk og tekst	Barna skal kunne leke, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, lyder og ord. Barna skal bli kjent med bøker, sanger, bilder, media. Barna skal få et utvidet språklig repertoar spesielt i forhold til følelser. Barna skal få utvide språket sitt og lære nye begrep og preposisjoner.	Eventyr og historier. Rim og regler. Vitser og gåter. Ellinger. Fortellinger fra bøker, aviser, tv og de voksne sine egne opplevelser. Fortellinger fra gamledager. Høytlesing, dokumentkamera og lydbok. Dialogisk lesing. Voksne som møter barn på følelser CLASS-TIK, og setter ord på ulike følelsesuttrykk.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Barna skal utvikle forståelse og respekt for sin egen og andres kropp. Forstå og respektere at vi alle er forskjellige. Barna skal få kunnskap om menneskekroppen og få forståelse av hvor viktig det er med gode vaner og et sunt kosthold. Barna skal inviteres inn i variert og aktiv utelek. Barna skal få nye smaksopplevelser. De skal introduseres for mat med ulik konsistens og smak, og motiveres til å smake. Barna skal bli kjent med hvordan vi forbereder for matlaging og tilbereder mat. Barna skal lære viktighet av god personlig hygiene og viktigheten av å utøve hygiene tiltak i de daglige rutine-sine i barnehagehverdagen.	Samtale og veiledning. Samlingstund med fokus på respekt for hverandre. Respekt for egen og andres kropp, og uansett hvordan vi ser ut. At vi er forskjellige og at det er greit. Være i aktivitet ute og inne; f.eks. dans, turer. Mer planlagte og spontane aktiviteter i uteleken. Snakke om hva som er gode byggeklosser for kroppen. Legge til rette for mestring og utfordring. Mat på bal/primus, vi tar matlaging med oss ut i naturen og på tur. Vaske hender etter toalettbesøk, når vi har vært ute, før matlaging, før måltid mm.
Kunst, kultur og kreativitet	Barna skal utvikle evnen til å bearbeide og kommunisere inntrykk og gi varierte uttrykk gjennom skapende virksomhet. Barna skal få jobbe med følelser og inntrykk i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne Delta i kunst og kulturopplevelser sammen med andre.	Introdusere sang, musikk, drama, instrument, lytting, slik at barna kan skape ut ifra egen kultur og inspirasjon. Delta i kunst og kulturopplevelser Ta kreativiteten med oss utendørs. Studere i ulike kunstabøker, kjente bilder, musikkstykker og lignende. Ulike metoder for å skape kunst Introdusere kjente kunstnere, eventyrlyst, estetiske inntrykk og legge til rette for at barna selv får skape uttrykk i fellesskap
Natur, miljø og teknologi	Barna skal få erfaring med og kunnskap om dyr, vekster og matvareproduksjon. Fra jord til jord: Vi planter, følger med på utvikling og bruker i matlaging. Konstruere og utforske ulike materiell og teknologi. Barna skal lære og observere, undre seg, eksperimentere, systematisere. Få kjennskap til bærekraftig utvikling. Digitale verktøy. Erfaring med ulike eksperiment.	Samtale rundt kretsløp. Konstruksjoner, f.eks. Landart Samtale om naturens ressurser og naturvern. Gjenvinning, resirkulering. PC, dokumentkamera og

Fagområde	Mål	Metode
Antall, rom og form	Barna skal undersøke og få erfaring med å løse matematiske problem. Barna skal få erfaring med tall, mengde, mål og form. Bruke oppskrifter og mål i matlagning Barna skal få en opplevelse av matematikkglede. La barna få bli kjent med matematiske begrep, tall og mengde. Rim, rytme, lyder og ord Regellek og puslelek	Matematikk i hverdagen. Tannfellingsstatistikk. Lekbasert læring. Spill. Klappe antall stavelser i navnet sitt. Bruke instrumenter aktivt.
Etikk, religion og filosofi	Barna skal få kjennskap til tradisjoner som er knyttet til høytider i andre religioner og livssyn som er representert i barnegruppen. Bli kjent med religion, etikk og filosofi som del av kultur og samfunn. Vennskap. Etnisk mangfold. Delta i prosjektet Sammen mot mobbing Delta i Stine Sofies stiftelsen sitt prosjekt	Forberede og snakke om tradisjoner knyttet til jul og påske. Krybbevandring i desember i samarbeid med kyrkja i Os. Barna skal få kjennskap til tradisjoner som er knyttet til høytider i andre religioner og livssyn Lek og egenledelse. Undre seg sammen, snakke om soltanker, hvordan være en god venn og et medmenneske. Filosofiske og etiske spørsmål.
Nærmiljø og samfunn	Barna skal få erfare demokratiske prosesser- barns medvirkning. Få kjennskap til nasjonale minoriteter. Bli kjent med lokalhistorie og lokaltradisjoner. Bibliotek og lokale media. Barna skal bli kjent med hvor nærskolene er og gjøre overgangen til skole så trygg som mulig. Se hvor vennene våre bor. Bli kjent med nærområdene.	Bruke litteratur og fortelling. Oppsøke «historiske» steder i nærmiljøet, lokalhistorie. Ha barnesamtaler og la barna kunne ta del i og ha innvirkning på sin barnehagehverdag. Markere samenes nasjonaldag 6. februar. Bli kjent med ulike yrker. Kultur og skulpturvandring på Os. Besøke biblioteket. Samarbeid med nærskolene. Overgangsplan. Besøke barna sine hus. Korte og lengre turer i nærområdet vårt som for eksempel Katlaberget, Vargavågen, Ferstad.

Kunnskapsdepartementet. (2017).
Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
Hentet fra <https://www.udir.no>